

laillisia, on tehty miehen ostokyn perusteella.

Miehellä, jolla on rikkautta, vaikka hän sitten olisi auttamattomasti typerä ja epämiellyttävä, on suurempi mahdollisuus saada itselleen "elämän toveri" kuin köyhällä miehellä, olipa hän kuin ka lahjakas ja miellyttävä mies tahansa.

Yläluokan irstailija, jolla on rahaa, voi ostaa itsellensä vaimon ja niin monta prostituerttua naita kuin haluaa, mutta miehen, jolla ei ole naiselle muuta tarjota kuin toveruutensa ja rakkautensa, täytyy jäädä ilman elämäntoveria. (Jatk.)

Sosialidemokratia ja Saksan vaalit

Yleinen äänioikeus on maassa, missä on niin korkea poliittinen sivistys kuin Saksassa, pettämätön luokkien todellisten voimasuhteiden osottaja ja päivän tunnuk-sien hämmentämisyritysten leppymätön tuomari, kirjottaa tunnettu itävaltalainen puolueoveri Rudolf Hilferding Saksan vaalien jälkeen. Sosialidemokratia ei antanut porvarillisten puolueiden keskinäisen kinastelun hetkeksi-kään viedä itseään harhaan. Taistelu sinimustaa taantumusta vastaan kyllä, mutta myöskin yhtä itsenäinen taistelu kaikkia porvarillisia puolueita vastaan päävaaleissa oli sen luonnollisen selvä vaaliohje. Puolueemme menestys on loistavasti osottanut tämän menettelytavan oikeaksi.

Puolueen toistevaalivalmistelut olivat tällä kertaa toiset kuin muulloin. Sosialidemokratia oli jo toistevaaliehtonsa Jenan puoluepäivillä määrätessään antanut tietää, että se aikoi tällä kertaa tukea vapaamielisiä pappismielisiä ja vanhoillismielisiä vastaan.

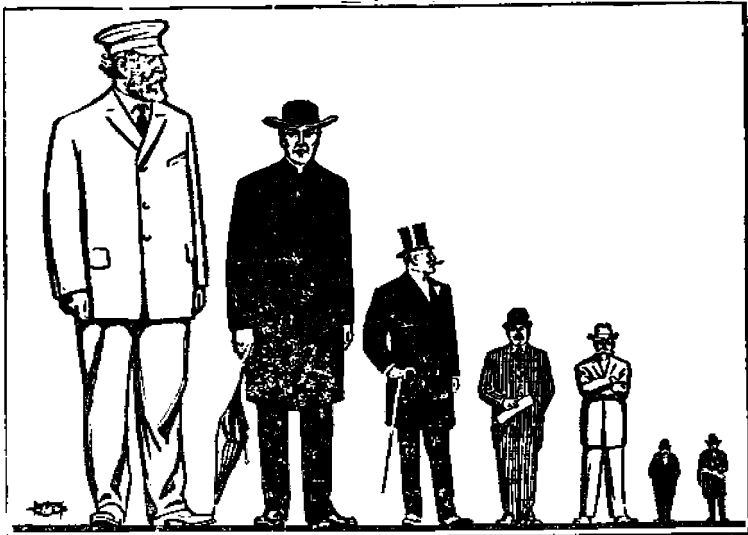
Päävaalien jälkeen selitti puolueemme ehtoitta kannattavansa edistysmielistä kansanpuoluetta. Se teki täten tämän puolueen vanhoillispappismielisestä vaaliavustasta riippumattomaksi, saaden sitte edistykselliset myöskin antamaan julistuksen sinimustaa liittoa vastaan.

Sosialidemokratia ajoi toistevaalimenettelytavassaan aivan oikeata politiikkaa, arvostelu, joka pitää paikkansa mitä loistavimpaan välittömään menestykseen nähden. Puolueellamme on 110 edustajapaikkaa, ja on se täten kohonnut valtiopäiväin voimakkaimmaksi ryhmäksi ja tehnyt jossain määrin tehottomiksi taantumuksellisen vaalipiiriin vai- kutukset. Sillä on enää vain noin 24 edustajapaikkaa vähemmän kuin mitä sen pitäisi saada suhteellisen vaalitavan kautta.

Mutta räikeämpi on kuitenkin suotuisa poliittinen yleisasema, jonka sosialidemokratian kanta on Saksan työväenluokalle taannut. Porvarillisten puolueiden

väläinen vastakohta ei ole pientynyt; vanhoillispappismielinen enemmistö on kukistunut. Mutta hyvin tärkeätä oli, ettei sosialidemokratiaa voinut kohdata mikään edesvastuu tämän enemmistön mahdollisesta säilymisestä. Sen oli pakko panna liikkeelle kaikkensa poistaakseen syyn varjonkin sinimustan herruuden mahdollisesta uudistumisesta ja pakottaakseen vapaamieliset rat-

käynyt ainakin vaikeaksi. Ja tämä seikka on hyvinkin tärkeä aikana, jolloin ääneen huudetaan poikkeuslakeja ja yhdistymisoi-keuden rajottamista ja jolloin vaikutusvaltaiset piirit niitä esittä-vät. Sellaiset poikkeuslait ovat tuskin mahdollisia, niin kauvan kun porvarilliset puolueet eivät voi sopia yhteisestä menettelys-tä. Ja tällaisen yhteistoiminnan toiveet ovat nyt hyvin pienet,

Vertauskuva eri puolueiden voimasuhteista Saksan valtiopäivillä.

Sosialidem., 110; keskusta, 93; oikeisto, 66; liberal., 47; radikal., 44; puolalais., 18; muut puolueet, 19.

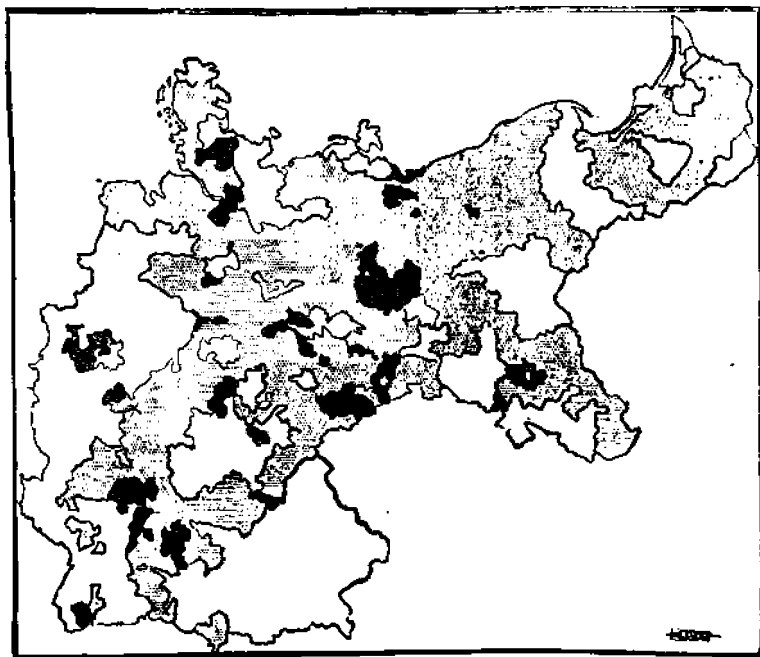
kaisuun, tahtovatko he ottaa edesvastuun kantaakseen. Ainoastaan näin ajoi välittömiä työväenluokkaetuja.

Mutta sen kautta, että vapaamieliset pakotettaisiin ottamaan vastaan sosialidemokraattien apu ja hylkäämään liitto oikeistopuolueiden kanssa, on porvarillisten puolueiden yhtyminen sosialidemokratiaa vastaan valtiopäivillä

kun vapaamieliset puolueet saavat niin monesta edustajapaikastaan kiittää sosialidemokratian kannatusta. Mutta tulevan kehityksen jouduttamiseen ja suurten taistelujen mahdollisuuteen nähdään on vain etua siitä, että suuret ljoukot tuntevat, ettei heidän ole pakko vain puolustautua, vaan että he voivat ryhtyä hyök- käykseen.

Me sosialidemokraatit olemme päteviin syihin nojautuen vakuumattuja, että luokkavastakohtat kärjistyvät, että porvarillisten puolueiden välinen periaatteellinen ero yhä pienenee ja että ne yhä useammin yhtyvät taisteluun työväenluokkaa vastaan. Mutta olisi tuhmaa ja vahingollista politiikkaa, jollei tämä yhtyminen näyttäisi yhteiskunnallisen kehi-

ten puolueiden siirtyminen avoimen poliittisen ja sosiaalisen taantumuksen leiriin ainakin niiden omien kannattajien silmissä anteeksi annettavissa ja tuo kehitys menettäisi valistavan vaikutuksensa. Sen takia ei sosialidemokratian tehtäväksi saa koskaan tulla porvarillisen leirin yhtymisen keinotekoinen jouduttaminen, yhtä vähän kuin se saa toi-

Saksan kartta ennen viime vaaleja*)

tyksen seuraukselta, porvarillisten puolueiden omalta syytä, vaan työväen puolueen mielivaltaisten tai ainakin vältettävissä olevien taktillisten toimenpiteiden seuraukselta. Sillä tämän kautta olisi ennen vapaamielis-

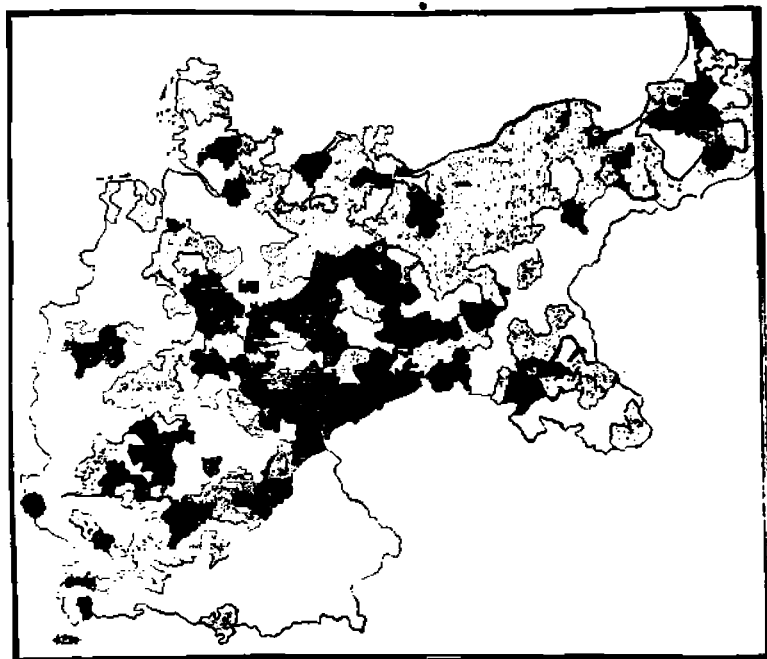
selta puolelta edes yrittääkään estää tätä yhtymistä siten, että se vähänkin luopuu poliittikkansa periaatteellisista perusteista.

Vaalien tärkeimpänä välittömänä tuloksena saattaa pitää sitä, että nyt on toiveita saada taan

*) Mustat kohdat osottavat paikkakuntia, joista on valittu sosialisteja valtiopäiville; valkoset kohdat katolilaisen keskustan ja hämärät kohdat muiden puolueiden valtaamia alueita.

tumuksellinen lainsäädäntö este-tyksi. Tämä seikka on hyvinkin tärkeä, jos todella rikoslain uudistus joutuu valtiopäivillä työn alaiseksi. Hallitushan ja sen takana olevat puolueet näet mielellään tahtoisivat saada uuteen rikoslakiin sisältymään poikkeuslain ammattiyhdistysliikettä ja sosialidemokraattista "terroris- mia" vastaan.

delleen yksin Saksan poliittista elämää. Kapitalismin nykyiselle asteelleen kehityttyä emme voi odottaa, että eduskuntapäätökset onnellisesti voisivat lieventää näiden vastakohtain kehitystä. Kapitalismin nykyisen kehityskannan olemukseen kuuluu, että kaikki nyt esille tulevat kysymykset yhä enemmän sulavat yhteen yhdeksi ainoaksi kaikki käsittäväk-

Saksan kartta jälkeen viime vaalien*)

Mutta vaalivoiton varsinainen merkitys on siinä, että se on paljastanut koko maailmalle Saksan sosialidemokratian suuren voiman ja luokkavastakohtain kärjistyksen korkean asteen. Ennen pitkää hallitsee tämä tosiasia uu-

si kysymykseksi: kapitalismi vai sosialismiko?

Ja sosialidemokratiasta tämän tekijänä sopii yhtyä saksalaisen puoluetoverin, edustaja Frankin valtiopäivillä pitämän menoarvion koskevan puheen loppupon-

teen, jossa hän sanoo: "Jolla on silmät, se nähköön ja jolla on korvat, se kuuluu: *Sosialidemokratia ei ole parin vapaaehtoisen tai vastentahtoisen kiihottajan työtä, sosialidemokratia on valtava historiallinen ilmiö, jota kiihottajat eivät voi saada aikaan.* (Aivan oikein!) Saksan väestön enemmistö on viime vuosikymmenien kuluessa tullut paikain saajiksi. Tämän taloudellisen tosiasian poliittisena ilmaisuna me olemme täällä. Sen takia olette te (puhuja viittaa kädelään oikealle) myöskin voimattomia meidän kasvamistamme vastaan sekä menneisyydessä että myöskin tulevaisuudessa. Viisi vuotta takaperin istui sillä paikalla, jolla valtiokansleri ei nyt istu, (naurua) hyvin taitava mies joka osasi taipua kaikkiin poliittisiin tilanteihin, ruhtinas Bülow. Miten pilkkasikaan hän silloin meidän puoluettamme, kuinka uskottelikaan hän itselleen, että hän oli meidät pakottanut peräytymään, tunkenut meidät suinpäin takaisin. Ja nyt: ruhtinas Bülow on mennyt ja me olemme jääneet paikoillemme ja tuleme pysymään. *Valtiokanslerit ovat ohimeneviä ilmiöitä* (Äänestä naurua); me, sosialidemokraatit, istumme teidän niinsanotun järjestyksenne liitteissä niinkuin kiila, ja *mitä enemmän te sitä kiilaa lyötte, sitä lujemmaksi se istuu ja tunkeutuu.* (Innokasta hyväksymistä vasemmalta.)"

Philipp Scheidemann

Valtiopäiväin avattua valittiin ensimmäiseksi varapuhemieheksi puoluetoveri, toimittaja Philipp

Scheidemann. Oli ensimmäinen kerta kun varsinainen työväenluokan edustaja pääsi tälle paikalle. Sanoikin tästä eräs lehti: "Ruumiillisen työn edustajan astuminen johtamaan suuren maailman historian töitä on maailman historiallinen tapaus. Ei siinä mielessä, että se mullistaisi maailmoja, vaan siinä, että se on ulkonaisesti näkyvä merkki ja ennenkaikkea tunnustus

Philipp Scheidemann

työväenliikkeen ja sosialismin saavuttamasta merkityksestä Saksassa, tuossa virkavallan ja häikäilemättömän luokkahallituksen klassillisessa maassa."

Philipp Scheidemann on syntynyt 1865. Käytyään kansakoulun ja porvariskoulun meni hän latojan oppiin. Kirjaltajana saavutti hän suuren taituruuden. Jo nuorena pääsi hän kirjapainon johtajaksi, ja 30-vuotiaana siirtyi sanomalehtimiehen ammattiin, toimittaen sen jälkeen yli 15 vuoden ajan eri puoluelehtiä viime

syksyyn saakka, jolloin hänet valittiin puoluehallinnon jäseneksi.

Valtiopäiville tuli hän 1903 Solingerin lukuisan teollisuustyöväestön edustajaksi. Kasvavalla enemmistöllä on hänet samasta vaalipiiristä yhä edelleen valittu. Ettei hän sosialidemokraattina suinkaan ole mieleinen mies taantumuksellisille aineksille valtiopäivillä on itsestään selvää. Lisäksi on hän osannut kartuttaa näiden kiukkuja suorapuheisella esiintymisellään. Suunnattoman myrskyn nostatti hän Preussin äänioikeuskysymystä käsiteltäessä Saksan valtiopäivillä sanoiltaan: "Minä tunnen Preussin historiaa kyllin hyvin tietääkseni, että sanansa syöminen kuuluu Preussin hallitsevan huoneen niin sanoakseni pyhimpiin perinnäistapoihin."

Ei siis ihme, että ensimmäiseksi puhemieheksi valitun vanhoillisen Spahnin sisu ei antanut perään olla puhemiehenä, vaan pyysi eron toimestaan sentähden kun Scheidemann oli hänen puhemies toverinaan. Tämän eron ilmottaminen jäi Scheidemannin tehtäväksi, hänen ensikertaa johtaisaan valtiopäivien puhetta. Tätä kerrotaan:

Kuulijain tulva Saksan valtiopäiväin istuntoon, jolloin Scheidemannin piti ensi kertaa istua puhemiehen paikalla, oli tavattoman suuri; kertojaparvekkeella näkyi sanomalehtimiehiä kaikista maailman ääristä. Edustajat olivat mieslukuisesti saapuvilla. Bebelkin oli noussut sairastuoteeltaan (hän sairasti influenssaa) ja oli paksu kääre kaulassa paikallaan sillä historiallisella hetkellä, kun sosialidemokraattinen

puhemies ensi kerran hoiti puhemiehen kelloa Saksan valtiopäivillä.

Täsmälleen kellon työdessä astuu Scheidemann saliin ja nousee juhlallisin askelin puhemiehen paikalle. Syvän hiljaisuuden valitessa julistaa hän istunnon alkaneeksi, ilmoittaa sihteerien vaalin tulokset ja tekee muut esillä olevat tehtävät sekä lopuksi lukee puhemieheksi valitun ed. Spahnin seuraavan kirjelmän: "Ilmoitan täten valtiopäiväin puhemiehistölle, että luovun valtiopäiväin puhemiehen toimesta" ("Hyvä"-huutoja keskustasta ja naurua vasemmistosta).

Juhlallisen hetken loputtua olivat kaikki yksimielisiä siitä, että Scheidemann oli arvokkuudella ja täsmällisyydellä hoitanut tehtävänsä.

Socialidemokraatin tapoihin ja periaatteihin ei kuulu kumarrella kuninkaille ja keisareille. Sosialidemokraatti ei tunnusta muuta suvereniteettiä kuin kansan, köyhälistön. Sitä periaatetta noudattaen kieltäytyi Scheidemann keisarin puheillakäynniltä, joka narrimaista tapaa seuraten on ollut valtiopäiväin porvarillisen puheenjohtajaston "kunniatehtävä". Keisari ei ottanut vastaan toisiakaan, kun sosialidemokraatti oli rohjennut olla niin "törkeä" että kieltäytyi kunnioittamasta hänen majesteettiuttaan. Kuu-kauden kuluttua kun oli puheenjohtajiston lopullinen virkaanvahvistuspäivä, yhtyivät liberaalit ja radikaalit mustansinisien kanssa Scheidemannin jäävämmiseksi ja nöyräniskaisemman valitsemiseksi. Ja keisari sai kummarruksen.

Mutta seuraavalla kerralla kun valtiopäivät vaihtsevat sosialidemokraatin puheenjohtajakseen —

joka ehkä tapahtuukin puolueemme enemmistönä ollessa — keisari jää kumarruksetta.

Pikakuvia New Yorkista

V.

“Valkoiset orjat”.

“Kun John Donavan käveli lauantaiaamuna Toista avenuetä pitkin sadannen kadun kohdalla, lennätti tuuli häntä vastaan paperilapun, jolle näkyi olevan joutain kirjoitettuna. Donavan otti lapun ylös ja näki paperille lyijykynällä kirjoitetun:

“Minua pidetään vankina talon Nro. 302—E. 100 katu, ylimmässä kerroksessa. Auttakaa!

Mary Murdick.”

Donavan kiiruhti lähimmälle poliisiasemalle, josta lähetettiin kolme salapoliisia tutkimaan asiaa. Talon ylimpään kerrokseen tultuaan tapasivat he oven lukituna ja sen takaa kuuluvan nyyhkytystä. Kun he mursivat oven auki, heittäytyi heidän eteensä kalpea, ryysyihin puettu tyttö rukoillen heitä pelastamaan hänet. Salapoliisit tankastelivat toiset huoneet ja löysivät tyton vaatteet, jonka jälkeen tyttö vietiin poliisiasemalle.

Täällä kertoi hän olevansa 17 vuotias Mary Murdick, kotoisin Unkarista, mutta ollut tässä maassa kuusi vuotta Long Island Cityssä, jossa hän oli käynyt y-

leisen koulun. Noin kuukausi takaperin oli hän lähtenyt New Yorkiin työnhakuun ja oli hän kulkenut monessa paikassa ilmoitusten mukaan, saamatta työtä. Toivottomana kukkiessaan pitkin Toista avenuetä erään e-lävien kuvien teatterin ohi, oli häntä puhutellut muuan nuori hyvästi puettu mies kysyen eikö hän haluaisi pistäytyä teatteriin. Mies näytti siivolta ja hänen puhelunsa oli ystävällisempää kuin Mary oli kuullut moneen päivään, jonka vuoksi tyttö ei epäillyt, vaan suostui ehdotukseen. Teatterista tultua kertoi tyttö miehelle toivottoman työnhakunsa, jolloin tämä oli selittänyt tietävänsä paikan, joka juuri sopi hänelle. Vähääkään epäilemättä suostui tyttö ilomielin paikantarjoukseen ja seurasi nuorta miestä taloon Nro. 302—E. 100 kadun varrella ylimpään kerrokseen, jossa mies omalla avaimellaan aukaisi oven. Huoneessa oli ollut kaksi muuta miestä ja olivat nämä pahoinpidelleet tyttöä, riisuneet hänet vaatteet ja antaneet ryysyt tilalle ja senjälkeen oli yksi miehistä aina ollut hänen vartijanaan es-